

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 41795-2024

Medewerker	:	Carla van der Velde
Team	:	Strategie
Datum	:	4 november 2024
Portefeuillehouder	:	burgemeester Sietske Poepjes

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Evaluatie sluitende aanpak personen met verward / onbegrepen gedrag (zaaknr. 41782-2024)</p> <p>☒ Advies van de Adviesraad Samenleving (zaaknr. 41782-2024)</p> <p>☒ Conceptbrief reactie college op advies adviesraad Samenleving (zaaknr. 41782-2024)</p> <p>☒ Concept persbericht (zaaknr. 41782-2024)</p> <p>☒ Raadsinformatiebrief (zaaknr. 41782-2024)</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ communicatie</p> <p>☒ Anders, nl. wethouder Compagner en medewerkers teams WIZ en (voormalig) MO</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Evaluatie sluitende aanpak personen met verward / onbegrepen gedrag</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De notitie Evaluatie sluitende aanpak personen met verward / onbegrepen gedrag vast te stellen;
2. De raad hierover te informeren via een raadsinformatiebrief;
3. De concept antwoordbrief van het college aan de Adviesraad vast te stellen.

SAMENVATTING

Het onderwerp “personen met verward gedrag” heeft in de afgelopen jaren veel landelijke en lokale aandacht gekregen. Uitgangspunt is dat personen met verward of onbegrepen gedrag niet thuishoren in de politieel, tenzij ze een strafbaar feit gepleegd hebben. Gemeenten kregen vanaf 2018 de taak toebedeeld om regie te voeren op het sluiten van de keten in de aanpak van personen met verward gedrag. In deze evaluatie maakten we de stand op wat er sindsdien is bereikt.

In Olst-Wijhe werkt de ontwikkelde sluitende aanpak in de praktijk goed. We hebben onderling en met onze samenwerkingspartners een goede afstemming en korte lijnen. Het samen werken aan een sluitende aanpak heeft tot een werkwijze geleid waarbij de cliënten meer centraal staan en ook tot zorg die meer op herstel gericht is en op ondersteuning in het dagelijks leven van mensen.

Zorgen en aandachtspunten voor de komende jaren zijn er ook. Er is een goede balans nodig tussen aandacht voor de thuiswonende inwoner met onbegrepen gedrag en de draagkracht in diens directe leefomgeving. Ook is er behoefte aan nieuwe passende woonvormen en op onderdelen aan een intensivering van samenwerkingen en goed geregelde gegevensuitwisseling.

AANLEIDING

Het onderwerp “personen met verward gedrag” heeft in de afgelopen jaren veel landelijke en lokale aandacht gekregen. Uitgangspunt is dat personen met verward of onbegrepen gedrag niet thuishoren in de politiecel, tenzij ze een strafbaar feit gepleegd hebben. Gemeenten kregen vanaf 2018 de taak toebedeeld om regie te voeren op het sluiten van de keten in de aanpak van personen met verward gedrag. Dit gedrag heeft overigens vele verschijningsvormen, oorzaken en achtergronden. Het kan zijn dat iemand kampt met verschillende aandoeningen of beperkingen, zoals psychische problemen, een licht verstandelijke beperking, dementie of verslaving. Maar ook mensen met levensproblemen die iemand boven het hoofd dreigen te groeien kunnen verward gedrag vertonen.

Vanuit het landelijk schakelteam zijn 9 bouwstenen gedefinieerd en per bouwsteen werden minimale vereisten geformuleerd. In een plan van aanpak moest tot uitdrukking komen hoe de gemeente invulling geeft aan de vereisten van de bouwstenen. In oktober 2018 heeft het college de notitie Sluitende aanpak van personen met verward gedrag voor de gemeente Olst-Wijhe vastgesteld.

In deze evaluatie maken we de stand op wat er sindsdien is bereikt. Wat hebben we in Olst-Wijhe (en regionaal en in Nederland) gerealiseerd en welke aandachtspunten herkennen we in onze gemeente voor de nabije toekomst.

BEOOGD RESULTAAT

- Vaststellen van de evaluatie sluitende aanpak personen met verward / onbegrepen gedrag.
- Borging van de aandachtspunten en op te pakken acties via het uitvoeringsprogramma van de Sociale toekomstvisie.

KADER

Landelijk

- Wmo 2015
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
- Actieprogramma's lokale initiatieven mensen met verward gedrag en Grip op Onbegrip.

Olst-Wijhe

- Beleidsagenda integrale veiligheid 2025-2029
- Sociale toekomstvisie 2024-2034
- Regiovisie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio Midden-IJssel 2024 t/m 2026

ARGUMENTEN VOOR

Gemeenten kregen vanaf 2018 de taak toebedeeld om regie te voeren op het sluiten van de keten in de aanpak van personen met verward gedrag. In oktober 2018 heeft uw college de notitie “Sluitende aanpak van personen met verward gedrag voor de gemeente Olst-Wijhe” vastgesteld. Het is belangrijk om de stand op te maken wat er sindsdien is bereikt. Wat hebben we in Olst-Wijhe gerealiseerd en welke aandachtspunten herkennen we voor de nabije toekomst.

Een helder beeld hierover krijgen is extra relevant omdat deze complexe problematiek de komende jaren naar verwachting nog in omvang toeneemt. Het uitgangspunt dat inwoners zo lang en veel mogelijk thuis wonen, zowel ouderen, mensen met onbegrepen gedrag als jongeren in kwetsbare of onveilige situaties, zal extra aandacht van ons, onze ketenpartners en ook onze inwoners vragen.

Van belang is om de acties en speerpunten voor uitvoering uit deze evaluatie goed te borgen en in een groter geheel te plaatsen. Uitvoering zal daarom zoveel mogelijk via het uitvoeringsprogramma van onze Sociale toekomstvisie plaatsvinden. Daarin wordt ook de verdere concretisering, planning en monitoring uitgewerkt.

ARGUMENT TEGEN

In de aanpak van onbegrepen gedrag komen verschillende complexe problemen samen, wat het een taai maatschappelijk probleem maakt, dat deels onze lokale schaal en invloed overstijgt. Zo werken wij

bijvoorbeeld intensief regionaal samen aan structurele domein- en niveau-overstijgende samenwerkingsverbanden aan een passende aanpak om deze complexe sociale problematiek hanteerbaar te maken. Daarnaast zijn wij voor een deel afhankelijk van landelijk beleid.

Deze evaluatie besteedt daarom ook aandacht aan regionale en landelijke aspecten. Uit de evaluatie (en met name de input van onze regionale ketenpartners) blijkt dat wij lokaal in de praktijk toch deels wel het verschil kunnen maken.

RISICO'S

Het belang van een sluitende aanpak en goede samenwerking en afspraken met de betrokken partners neemt toe, omdat er sprake is van een groeiend aantal meldingen, zowel in Nederland als ook in onze gemeente. Een onvoldoende sluitende aanpak voor onze inwoners met onbegrepen gedrag kan in de eerste plaats negatieve effecten hebben voor de betreffende inwoner zelf en voor de leefomgeving in een buurt of wijk. Daarnaast kan het ook financiële gevolgen hebben, zoals een toename in kosten van zorg en ondersteuning (waaronder Wmo en Jeugdzorg).

Een risico, breder dan de reikwijdte van deze evaluatie, is de groeiende rol voor preventie/gemeentelijke inzet zonder toezegging van voldoende extra structurele rijksmiddelen.

FINANCIËN

Uitgangspunt is dat de benodigde inzet voor de geformuleerde aandachtspunten onderdeel uitmaakt van reguliere taken, bestaande formatie en budgetten.

Voor onze gemeente zijn dat financieel met name:

- Budgetten GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) voor lokale preventieactiviteiten, waaronder realisatie van één aanspreekpunt;
- Budgetten IZA (Integraal zorgakkoord), bijvoorbeeld voor het regionale transformatieproject "GEM" over mentale gezondheid;
- Budgetten BW/MO (Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang), bijvoorbeeld voor de zelfregie en herstelmethodiek en inloop middagen;
- Uitvoeringsbudget sociale toekomstvisie voor uitvoering van (overige) preventie-activiteiten.

Daarnaast zijn er regionaal voor projecten vanuit de Regionale Agenda Zorg en Veiligheid IJsselland middelen beschikbaar voor onder meer Triage op straat en doorontwikkeling AVE (Aanpak ter Voorkoming van Escalatie).

DUURZAAMHEID

Een sluitende aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag levert een bijdrage aan een duurzaam inclusieve samenleving in Olst-Wijhe.

PARTICIPATIE

De volgende extern betrokken partijen / ketenpartners zijn geraadpleegd: politie, Dimence, Meldpunt Bijzondere Zorg/BZT, regio Beschermd wonen en maatschappelijke opvang, SallandWonen en Agendaregisseur Regionale Agenda Zorg en Veiligheid IJsselland. Daarnaast is gebruikt gemaakt van input uit de Informatie- en netwerkavond over onbegrepen gedrag voor professionals in regio IJsselland op 16 oktober jl.

Met een afvaardiging uit de Adviesraad Samenleving is gesproken op 19 september en is op 11 november een toelichting gegeven op het eindconcept van de evaluatienotitie. De leden van de Adviesraad hebben op 11 november ook diverse suggesties gedaan om teksten in de nota nog wat te verduidelijken. Deze zijn verwerkt in de evaluatienotitie.

De Adviesraad heeft op 21 november 2024 advies uitgebracht aan het college.

De Adviesraad spreekt waardering uit voor het doorlopen proces en levert een mooie en herkenbare reflectie op van de zorg voor elkaar in onze gemeenschap Olst-Wijhe. Daarnaast wordt het belang benadrukt van preventie en tijdig noodzakelijk in te zetten acties zodat een te voorziene escalatie niet hoeft plaats te vinden. In het advies staan enkele communicatie aanbevelingen hierover opgenomen. Daarnaast zou de Adviesraad graag een totaalstelling zien vanuit de gemeente van aantallen personen met verward gedrag. Een dergelijk overzicht valt echter niet te maken vanwege een grote diversiteit aan context en achterliggende problematiek.

COMMUNICATIE

- er wordt een persbericht verstuurd;
- korte thema gerichte artikelen in onze Huis-aan-Huis Reclamix plaatsen (in onze reguliere wekelijkse rubriek "Ondersteuning" op onze gemeentepagina's);
- overige inzet van gerichte communicatie op onderdelen uit te werken in het uitvoeringsprogramma van onze Sociale toekomstvisie, in overleg met de Adviesraad.

PLANNING EN UITVOERING

Na besluitvorming in uw college wordt de antwoordbrief aan de Adviesraad Samenleving verzonden, de raad wordt geïnformeerd via de raadsinformatiebrief en het persbericht wordt verzonden. De geïnterviewde ketenpartners ontvangen voor hun eigen organisatie de vastgestelde versie van de evaluatienotitie.

Uitvoering van de geformuleerde aandachtspunten voor 2025-2026 wordt opgepakt via het uitvoeringsprogramma van de Sociale toekomstvisie. Daarin wordt ook de verdere concretisering (inclusief indicatoren set), planning en monitoring uitgewerkt.